אישים באגרות הראי"ה

הגביר משה מרדכי מנוסביץ

נדבן מביאליסטוק, שעל שמו נקראה מושבה בארץ · שנות חייו אינן ידועות לנו

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הגביר משה מרדכי מנוסביץ היה מראשי החברה לקניית קרקעות בארץ ישראל בביאליסטוק. על שמו נקראה המושבה שייסדה החברה, "קריית משה" ("כפר אוריה"). פרטים ביוגרפיים עליו לא מצאנו במקורות שבדקנו, ומה שידוע עליו כאן הוא מן האגרות.

הרב קוק על הגביר משה מרדכי מנוסביץ

כשייסדה החברה הביאליסטוקאית את המושבה "כפר אוריה", הרב קוק מברך בהתלהבות את חבריה, "וביחוד לבחור מעם, חביבנו המרומם, הרב הגביר הנכבד מר משה מרדכי מנוסביץ", שזכה ששמו ייקרא על מושבה בארץ ישראל (כרך ב', אגרת תקנד).

האגרות

כרך ב', אגרת תקנד: אל החברה לקניית קרקעות בביאליסטוק: ברכה על ייסוד המושבה "כפר אוריה", "קריית משה", על שם מנוסביץ.

"אשר משמיא זכו לו שם עולם בנחלת ד', בהקרא המושבה החביבה על שמו"

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר הגביר משה מרדכי מנוסביץ, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה.

הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תקנד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ד סיון תרע"ג - יפו **נמען:** החברה לקניית קרקעות בביאליסטוק

ברכה נלהבת על ייסוד המושבה 'כפר אוריה', 'קריית משה', על שם הגביר משה מרדכי מנוסביץ. הרב קוק שמח במיוחד בסעיף שהמושבה מתייסדת 'על יסודות התורה והיהדות והדת המסורתית'. הרב קוק מקווה שישמשו מופת לרבים ושכל בניין התחייה יתבסס על יסוד תורת ה'.

עיקרי הדברים

- ייסוד כפר אוריה.
- מושבה על יסודות התורה.
- מופת לרבים.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ד סיון תרע"ג[4]

ברכת ד' מארץ חמדת עולמים, לכבוד החברה הנכבדה "לקניית קרקעות באי"י" אשר בעי"ת[5] ביאליסטאק [חברה שהוקמה בביאליסטוק לקניית קרקע ולייסוד מושבה דתית] יצ"ו[6],

הנני, אחי ואלופי היקרים, - בכל עומק רגשות נפשי, בעז ושמחה, בהודות והלל לד' הטוב' אשר פקד את עמו להחל להזריח לו שמש צדקה וצמיחת קרן ישועה, להשיב שבות גוי קדוש על אדמת קדשה, - מביע לכם את ברכתי, ברכת מז"ט[7], לשמחתכם, שמחתי ושמחת כולנו, שמחת הגוי כולו, שמחת כל אשר נשמת אהבת ישראל ואהבת אה"ק[8], המצורפה באהבת שם ד' ואור תורתו ואמונתו, חיה ברוחו, ליסוד המושבה החדשה, כפר אוריה, מוסבת שם "קרית משה" [המושבה כפר אוריה, ליד בית שמש, שנוסדה בתרע"ג] ת"ו, לכולכם כאחד, חביבי רוח ונפש, אנשי מעלה, שלמי אמונים, חנוני אור דעה ושכל טוב. גבורי כח לב, וכבירי מעש, וביחוד לבחור מעם, חביבנו המרומם, הרב הגביר הנכבד מר משה מרדכי מנוסביץ שליט"א[9], אשר משמיא זכו לו [שמן השמים זיכו אותו (ארמית)] שם עולם בנחלת ד', בהקרא המושבה החביבה על שמו.

הנני אלופי היקרים, רוחץ בנחלי עדנים, וממולא שובע שמחות בעת כתבי אליכם דברי אלה. מה רחב לבבי, בברק הנגוהות אשר האירו עיני בצד של החוברת, [בתקנון החברה] בהטיבכם לחרות על הלוחות את הסעיף העקרי וראשי, ש"המושבה מתיסדת על יסודות התורה והיהדות, והדת המסורתית". הגדלתם לעשות, אדוני היקרים, בהרימכם את דגל אמונת אומן לנס כבוד לעיני כל על קריתכם, המיוסדת בקודש. מקוה אני שהד קולכם, קול המולה כקול מחנה, [יחזקאל א, כד] ישמע בגאון והדר, בכל מחנה ישראל, ומכל עברים יתנו לכם צדק ויחזקו ידיכם בשם ד'. באמרתכם זאת, המרקיעה גבהי שחקים ונוקבת עד תהומות לעומק, נפחתם נשמת חיי עולם בפעלכם הגדול, אשר נקוה בחסדי ישראל, כי תהיו למופת לרבים, אשר מכם ילמדו בהוה וביותר לעתיד. כי אור ד', ברכתו והצלחתו יהל על מעשי ידיכם, ותהיו לצבי תפארת ולאבן חן בנחלת ד', לבצר את יסוד כל פעלי תחייתנו הלאומית, וכל

בנינו בארץ אבות, על יסוד נשמת אור חי העולמים ורוחו, החיה בעמו ונחלתו ע"י[10] אור תורתו, מורשה קהלת יעקב, [דברים לג, ד] עטרת תפארת דור דורים, ואוצר חיים וברכה, מאבות אבות לבני בנים. ברוכים אתם וברוך טעמכם. [על פי שמואל א כה, לג]

אם ארבה לכתוב כהנה וכהנה, אחדל ספורות את רשמי רגשותי, החוגגים עמכם יחד בחדות לב, את חג יסוד מושבתכם היקרה. קבלו נא, חביבי, ברצון את ברכתי, המובאת לכם ממקור לב אוהב נאמן, מאחל לכם הצלחה ורוממות קרן, ומצפה לחדות פניכם בשמחה, בעלותכם להיות נטועים בהר נחלתנו, [על פי שמות טו, יז] בארץ קודש ד' אשר אהב סלה, ולשמח לראות כי תתענגו על רב שלו'[11] על טוב ד', על דגן ועל תירוש, ועל בני צאן ובקר, והיתה נפשכם כגן רוה, [ירמיהו לא, יא] ונזכה כולנו יחד לראות אור קרן ישועה וגאולה שלמה, בעז וגודל, לעם ד' ונחלתו, ידידכם החותם בברכה מקודש

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5. בעי"ת - בעיר תהילה
6. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
7. מז"ט - מזל טוב
8. אה"ק - ארץ הקודש
9. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
10. ע"י - על ידי
11. שלו' - שלום